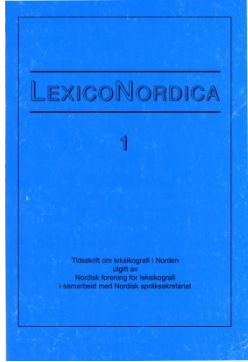

LexicoNordica

Forfatter:	Arne Olofsson	
Anmeldt værk:	Barrie Selman, Mary Pettet og Anders Odeldahl. 1991. <i>Norstedts engelska idiom bok</i> . Stockholm: Norstedts.	
Kilde:	LexicoNordica 1, 1994, s. 326-327	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive	

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre LexicoNordica (1-16) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Arne Olofsson

Barrie Selman & Mary Pettet & Anders Odeldahl: *Norstedts engelska idriombok*. Stockholm: Norstedts 1991. Pris ca 292:-.

Engelska samlingar av idiom börjar ofta med frågan "What is an idiom?". *Engelska idriomboken* har en helt annan inledningsmening, som kan betraktas som antingen monumentalt naiv eller bara som ett innehållslöst sätt att komma igång: "Engelsmän använder ofta idiom och idiomatiska uttryck i olika sammanhang". Definitionsdiskussionen saknas helt, och det sägs också klart ut i förordet att "urvalsprincipen har varit användbarhet, inte teori". Det som presenteras som idiom visar sig vid närmare granskning vara en blandning av idiom, kollokationer och bildliga uttryck, plus en och annan fras som knappast är någotdera (*change one's mind, have a good time*). De valda uttrycken presenteras grupperade i alfabetiskt ordnade betydelsekategorier, t.ex. ADVANTAGE, ADVISE, AGREE, ALMOST. Oundvikligen avslutas det hela med en kategori MISCELLANEOUS, varpå följer en – mycket nyttig – uppräknin g av uttryck med AS ... AS (*as mad as a hatter, as nutty as a fruitcake*). Urvalsprincipen och uppställningssättet gör emellertid att det som presenteras som idriombok snarare är en sorts vokabelsamling på frasnivå.

Arbetsfördelningen mellan författarna har varit att Mary Pettet och Barrie Selman har gjort urvalet och klassificeringen, medan Anders Odeldahl stått för översättningarna.

För varje uttryck finns åtminstone dess huvudform illustrerad i en "äkta" kontext, hämtad ur tidningar eller romaner, och även den som inte är imponerad av urval eller uppställning kan finna ett värde i denna stora samling av nutida textfragment (ca 2500 stycken).

Huvudsyftet med boken sägs vara att ge svenskar hjälp med att hitta engelska idiom som passar i den aktuella kommunikationssituationen. Detta är ett något äventyrligt koncept: om man är i behov av den hjälpen, är det inte säkert att man bör eftersträva att svänga sig med idiom, som ofta gör ett påklistrat intryck, om de dyker upp i en i övrigt "plattfotad" framställning.

Aven om det inte sägs ut, måste ett annat syfte rimligen ha varit att ge adekvata svenska översättningar till de engelska uttrycken. Alla uttryck är nämligen översatta, vilket är värdefullt, eftersom man i flera fall lämnas i sticket av även de största engelsk-svenska ordböckerna, men tyvärr brister det då och då i skärpan. Så t.ex. har man råkat ut för det föregliga att bokens allra första exempel råkat bli felöversatt: Uttrycket *get one up* i meningen *His ambition makes him unpopular; he's always trying to get one up on his workmates* återges med *skaffa sig fördelar*, medan kontexten visar att tolkningen *visa sig*

*duktigare (än) vore rimligare. En helt omöjlig översättning sälja smöret och tappa pengarna ges för lose a shilling and find sixpence, som är svåröversatt på idiomnivå men betyder 'göra en förlust totalt sett'. I och för sig ingår det inte i bokens syfte att ge svenska idiom som översättningar till de engelska, men ibland störs man som läsare av att det finns det en svensk idiom motsvarighet som översättaren har valt att inte nämna: *skjuta mygg med kanoner* hade t.ex. enligt min mening varit en lämplig översättning av *use a sledgehammer to crack a nut*. Dessa brister gör att underhållningsvärdet, som annars hade kunnat vara stort för avancerade studerande, avsevärt reduceras.*

I många fall används stiletiketter som en vägledning för idiom-användaren, och i förordet sägs: "Omarkerade idiom kan användas i de flesta sammanhang. När det gäller dem som markerats *vard.* bör större försiktighet iakttas". Det är utmärkt att författarna inser behovet av etiketter, men deras gränsdragning mellan omarkerad och etiketterad form är ofta oklar och valet av en viss etikett kan ibland förvåna. Jag tror t.ex. inte att *slang* är en lämplig etikett för *do one's own thing* i betydelsen 'gå sin egen väg', och jag kan inte inse varför *sugar the pill* etiketteras *formellt*.

De förkortningar och specialtecken som används finns samlade i en lista, som innehåller förkortningen *o.'s* (= one's), som (klokt nog) aldrig används, men saknar *o.s.* (= oneself), som används desto flitigare. Missen saknar kanske praktisk betydelse men bidrar till intrycket att boken inte är helt genomarbetad. Det välkända vågiga likhetstecknet, som brukar användas för ungefärliga översättningar, markerar i denna bok på ett något förvirrande sätt en översättningsmöjlighet som kräver annan syntax, t.ex. *take sb's point ...* ≈ ha rätt i ngt.

De sista 62 sidorna av boken upptas av heltäckande engelska och svenska index som hänvisar till det aktuella betydelsefältets rubrik.

Sammanfattningsvis är det något av en besvikelse att ett verk som säljs under det anspråksfulla namnet *Engelska idiom boken* inte har tillstymmelse till diskussion om vad ett idiom är. (Den bestämda formen i titeln behöver dock inte vara författarnas idé utan kan ingå i den förlagspolicy som på 1980-talet tog sig uttryck i andra anspråksfulla titlar i bestämd form som *Engelsk-svenska ordboken* och *Svensk-engelska ordboken*.) Vad beträffar själva idén att förse utländska (= svenska) användare av engelska med en sorts smörgåsbord av idiom att välja bland kan den starkt ifrågasättas. Som översättningshjälp fungerar boken för det mesta, men det finns både småmissar och direkta fel, som bör rättas till, om förlaget planerar en ny tryckning.